

Vyhodnocení průzkumu k problematice hygienického chování zákazníků v obchodě

Projektový partner:

Tento průzkum byl součástí projektu „HYGIENA PRODEJE POTRAVIN A ČESKÝ SPOTŘEBITEL – JAK DÁL?“.

Existuje více možností, jak hygienu prodeje nebalených potravin v zájmu samotných zákazníků zlepšovat a také, jak na úrovni prodejny snižovat množství potravinového odpadu. Lze toho dosáhnout jak chováním spotřebitele, tak i podmínkami prodeje, které vytváří prodejce. Projekt, podpořený Ministerstvem zemědělství, realizovaný SČS s hlavním projektovým partnerem Svazem obchodu a cestovního ruchu ČR, byl založen na vytvoření a využití několika nástrojů. Informujeme o nich na stránkách www.spotřebitelzakvalitou.cz – [Zde](#).

Jedním z těchto nástrojů bylo provedení průzkumu k problematice hygienického chování zákazníků v obchodě. Spotřebitelé vnímají jako problematickou hygienickou úroveň prodeje nebaleného zboží, což se týká například pečiva či ovoce a zeleniny. To ovšem rozhodně neznamená, že by dali obecně přednost balenému zboží či pouze prodeji přes pult. Očekávání spotřebitelů nicméně není dostatečně zmapováno.

Cílem průzkumu bylo ověřit postoj veřejnosti k hygieně prodeje nebaleného zboží a také k plýtvání potravinami. Dotazníkový průzkum byl vedený mezi mládeží i laickou veřejností. Forma zadání se poněkud lišila s ohledem na cílové skupiny, ale obecně byl cíl stejný.

Formou on-line dotazníku vyhodnotit očekávání cílové skupiny ve vztahu k hygieně prodeje potravin a k omezování vzniku potravinového odpadu a její představy o možných opatřeních, která by mohla být k jejich naplnění přijímána.

Závěry z vyhodnocení a srovnání vybraných výsledků průzkumu

- Podařilo se zajistit vysokou účast respondentů z laické veřejnosti (300 responzí);
- Podařilo se zajistit vyrovnané složení respondujících škol (ZŠ, SŠ, učiliště);
- Údaje na etiketě obecně sleduje při nákupu 68 %, tedy překvapivě vysoký podíl osob;
- Vysoký podíl laické veřejnosti přikládá význam údaji o zemi původu potravin – 78 %;
- Zásadní rozdíl mezi generacemi je ve způsobu výběru nebaleného pečiva. 20 % dospělých, spíše starší populace dosud používá k výběru pečiva „holé ruce“. Mládež to připouští pouze ve 3 % případech.

- Značný mezigenerační rozdíl je také v případě, že pečivo spadne na zem. 20 % vzorku starších osob odnese takový kus pečiva obsluze, mládež to uvádí v 9 %; (59 % dospělých odhazuje spadlé pečivo do sběrného koše, mládež v 82 % respondujících).

Tabulkové vyhodnocení srovnání průzkumů (vybrané ukazatele)

1 Laická veřejnost	2 Mládež
Respondenti	
<ul style="list-style-type: none"> - 300 respondentů <ul style="list-style-type: none"> o 76 % žen, 24 % mužů o 50 – 70 let 53 %, nad 70 let 36 %, atd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Typ školy (počty) <ul style="list-style-type: none"> o ZŠ (2. stupeň) 105 o SŠ 29 o Učební obor 20 - Pohlaví <ul style="list-style-type: none"> o Dívky 64 (42 %) o Chlapci 90 (58 %)
Údaje na etiketách	
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje při nákupu 68 % - pročítá doma 29 % 	
Údaje o zemi původu	
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje 78 % - nesleduje 22 % 	
Vybírání pečiva (možno více odpovědí)	
<ul style="list-style-type: none"> - pomocí mikrotenového sáčku 63 % - pomocí platové rukavice 34 % - kleštěmi na pečivo 21 % - holýma rukama 20 % 	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí mikrotenového sáčku 38 % - pomocí platové rukavice 42 % - kleštěmi na pečivo 17 % - holýma rukama 3 %
Zacházení s pečivem spadlým na zem	
<ul style="list-style-type: none"> - do sběrného koše 59 % - předání obsluze 20 % 	<ul style="list-style-type: none"> - do sběrného koše 82 % - předání obsluze 9 %

Chování při nachlazení	
- nejdu nakupovat (zajistím nákup jinou osobou) 37 %	- nejdu nakupovat (zajistím nákup jinou osobou) 13 %
- Zvyšuji opatrnost při nákupu (pomůcky jako kleště atp. zamezí kapénkové kontaminaci ...) 92 %	- zvyšuji opatrnost při nákupu (pomůcky jako kleště atp. zamezí kapénkové kontaminaci ...) 83 %
Přínosy omezení plýtvání potravinami (možno více odpovědí)	
- úspora finanční úspora (osobní, rodiny) 72 %	
- méně odpadu do prostředí 54 %	
- snížení nepříznivých dopadů na životní prostředí 45 %	
Kde se potravinami nejvíce plýtvá? (možno více odpovědí)*	
- v domácnostech 82 %	
- v prodejnách 62 %	
- výroba a prvovýroba 14 %	

* Představa respondentů nemusí být vždy odpovídající skutečnosti. Průzkum na uvedené adrese uvádí následující podíl článků řetězce na odpadu (plýtvání) potravinami:

<http://pearmedia.cz/rocne-konci-v-kosi-830-tun-potravin-domacnosti-mesicne-vyhodi-jidlo-za-1700-korun/> :

JAK SE V ČESKU PLÝTVÁ – Z 829 851 TUN POTRAVIN ROČNĚ VYHODÍ:

- 53 procent domácnosti
- 19 procent zpracovatelský průmysl
- 12 procent stravování
- 11 procent samotná produkce
- 5 procent velkoobchod a maloobchod

Sdružení českých spotřebitelů, z. ú. (SČS) si klade za cíl hájit oprávněné zájmy a práva spotřebitelů na vnitřním trhu EU a ČR, přičemž zdůrazňuje preventivní stránku ochrany zájmů spotřebitelů: „Jen poučený spotřebitel se dokáže účinně hájit“. SČS působí v řadě oblastí - pokrývají odbornosti ve vztahu ke kvalitě a bezpečnosti výrobků včetně potravin, technické normalizaci a standardizaci, kvalitě a bezpečnosti služeb včetně služeb finančního trhu aj.

IČO 00409871, DIČ CZ00409871; sídlo Pod Altánem 99/103, 100 00 Praha 10 – Strašnice; kontakty: +420 261263574, spotrebitel@regio.cz; www.konzument.cz

Kabinet pro standardizaci, o. p. s. (KaStan) je nezávislou obecně prospěšnou společností založenou Sdružením českých spotřebitelů. Cílem je zvyšování bezpečnosti a kvality výrobků a služeb vytvářením a podporou funkce nástrojů zajišťujících účinné zapojení spotřebitelů do standardizačních procesů (technická normalizace, certifikace a posuzování shody, akreditace, dozor nad trhem), včetně uplatňování technických předpisů a norem ve prospěch spotřebitelů a korektního trhu.

IČO 28984072, DIČ CZ28984072; sídlo Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice; +420 261263574, normy@regio.cz; www.top-normy.cz